

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
BANJA LUKA
85 0 P 061411 18 Rev
Banja Luka, 20.9.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Biljane Tomić, kao predsjednika vijeća, Darka Osmića i Tanje Bundalo kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja A. P. iz V., zastupan po punomoćniku B. B., advokatu iz D. protiv tuženih I. P. rođ. G. iz V., Z. G. iz D. i I. G. 1. iz P., grad D. svi zastupani po punomoćnicima A. K. i M. S. advokatima iz S., radi utvrđenja bračne tekovine, odlučujući o reviziji tužitelja izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Doboju 85 0 P 061411 18 Gž od 22.5.2018. godine, na sjednici održanoj dana 20.9.2018. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tuženih za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Doboju 85 0 P 061411 16 P od 26.01.2018. godine odbijen je tužbeni zahtjev kojim je tužitelj tražio da se utvrdi da je sa prvotuženom u toku trajanja bračne zajednice stekao zajedničku imovinu i to nekretnine koje se nalaze upisane u K KU broj... KO ..., te upisane u z.k.ul. broj...7 KO ... i to k.č.br. ...zvana ... stambeni objekat površine 106 m², dvorište površine 500 m² i njiva površine 224 m² KO ..., ukupne površine 830 m² koja kuća je u suvlasništvu i posjedu tuženih, a koja se sastoji od prizemlja, sprata i potkorvlja, te da je doprinos tužioca u sticanju imovine sa dijelom 1/6, što su tuženi dužni priznati i trpiti da se tužilac uknjiži sa pravom suvašništva u evidencijama o nepokretnosti i predati mu suposjed u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja, uz mogućnost oslobađanja obaveze isplatom iznosa od 35.000,00 KM.

Takođe odbijen je i zahtjev kojim je tužilac tuženima kao način ispunjenja obaveze iz prethodnog stava ostavio mogućnost isplate novčanog iznosa od 35.000,00 KM u roku od 30 dana, od dana pravosnažnosti presude (prvi stav izreke pobijane presude).

Obavezan je tužitelj da tuženima nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 12.916,21 u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti presude.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Doboju 85 0 P 061411 18 Gž od 22.5.2018. godine žalba tužitelja je odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Odbijen je zahtjev tuženih za naknadu troškova žalbenog postupka.

Blagovremenom revizijom drugostepenu presudu pobija tužitelj zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji i pobijana presuda preinači tako da udovolji tužbenom zahtjevu tužitelja ili da se revizija usvoji, pobijana presuda ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tuženi osporavaju sve navode revizije, uz prijedlog da se revizija odbije.

Revizija nije osnovana.

Predmet odlučivanja u ovom parničnom postupku je tužbeni zahtjev tužioca kojim je tražio da se utvrdi da je sa prvotuženom u toku trajanja bračne zajednice stekao zajedničku imovinu i to nekretnine koje se nalaze upisane u KKU broj... KO ..., te upisane u z.k.ul. broj ... KO ... i to k.č.br. ... zvana ... stambeni objekat površine 106 m², dvorište površine 500 m² i njiva površine 224 m² KO ..., ukupne površine 830 m² koja kuća je u suvlasništvu i posjedu tuženih, a koja se sastoji od prizemlja, sprata i potkrovlja, te da je doprinos tužioca u sticanju imovine sa dijelom 1/6, što su tuženi dužni priznati i trpjeti da se tužilac uknjiži sa pravom suvlasništva u evidencijama o nepokretnosti i predati mu suposjed, uz mogućnost da se tuženi oslobode obaveze isplatom tužitelju iznosa od 35.000,00 KM.

Odlučujući o ovako postavljenom tužbenom zahtjevu, prvostepeni sud je utvrdio: da su tužilac i prvotužena bili u braku od 07.03.1998. godine, kao i da je brak razveden presudom Opštinskog suda u Sarajevu broj 65 0 P 474021 14 P od 09.03.2015. godine; da su tuženi nakon smrti I. G. naslijedili predmetne nekretnine rješenjem o nasljeđivanju Opštinskog suda u Tešnju broj 384/99 od 09.09.1999. godine; da predmetne nekretnine predstavljaju posebnu imovinu prvotužene u smislu člana 270. stav 7. Porodičnog zakona („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 54/02, 41/08 i 63/14 u daljem tekstu PZ), te da stoga nisu ispunjeni uslovi za primjenu člana 272. PZ; da građevinska vrijednost predmetnog objekta iznosi 105.285,66 KM, dok je tržišna vrijednost 140.303,15 KM; da vrijednost građevinskih radova u potkrovlju objekta iznosi 5.558,35 KM, da je dio ugrađene infrastrukture na spratu objekta demontiran; da vrijednost demontiranog materijala iznosi 2.150,00 KM; da sprat kuće nije dovršen do vršenja uviđaja od strane suda i da je za dovršenje tog sprata potrebno izvesti radove u vrijednosti od 7.697,82 KM.

Imajući u vidu ovako utvrđeno činjenično stanje, prvostepeni sud nalazi da tužiteljevo ulaganje u predmetni objekat, odnosno da radovi u koje je ulagao tužitelj predstavljaju renoviranje, odnosno sanaciju objekta koji je ranije postojao; te pozivom na odredbu člana 61. Zakona o stvarnim pravima („Sl. glasnik RS“ 124/08-60/15 – u daljem tekstu: ZSP), prema kojoj se dogradnjom, nadogradnjom ili preuređenjem ne može steći pravo svojine na objektu ako suvlasnici nisu drugačije odredili i uz utvrđenje da objekat predstavlja posebnu imovinu tuženih, tužbeni zahtjev u cjelosti je odbio, uz konstataciju u obrazloženju odluke da tužitelj za sredstva, eventualno uložena u sanaciju objekta, može postaviti samo obligaciono pravni zahtjev prema tuženim.

Odlučujući o žalbi tužitelja izjavljenoj protiv prvostepene presude, drugostepeni sud je prihvatio utvrđeno činjenično stanje i pravno shvatanje prvostepenog suda, te je žalbu odbio, a prvostepenu presudu potvrdio.

Odluke nižestepeni sudova su na zakonu zasnovane.

Prije svega, valja naglasiti da se pogrešno nižestepeni sudovi pri donošenju odluke pozivaju na odredbe ZSP. Naime, ZSP je prema njegovoj izmijenjenoj odredbi člana 352. stupio na snagu 04.01.2009. godine, a počeo se primjenjivati 01.01.2010. godine.

Prema odredbi člana 344. stav 2. ZSP, za sticanje, promjenu, pravno dejstvo i prestanak stvarnih prava, do stupanja na snagu ovog zakona primjenjivaće se propisi koji su važili u trenutku sticanja, promjene i prestanka prava i njihovih pravnih dejstava.

Kako se u konkretnoj situaciji radi o zahtjevu tužitelja za utvrđenje prava suvlasništva na objektu i zemljištu tuženih, stečeno građenjem u bračnoj zajednici sa prvotuženom u toku 2004. godine, imaju se primijeniti odredbe Zakona o svojinsko pravnim odnosima ("Službeni glasnik SFRJ" br. 6/80 i 36/90-u daljem tekstu: ZOSPO), koji je bio na snazi u to vrijeme i odgovarajuće odredbe važećeg Porodičnog zakona („Sl. glasnik RS“ 54/02 i 41/08, u daljem tekstu: PZ).

Međutim, navedeni propust nižestepeni sudova ne može uticati na konačan ishod ove parnice.

U konkretnoj situaciji, nije sporno da predmetni stambeni objekat sa zemljištem ispod objekta i zemljištem neophodnim za njegovu upotrebu na kom tužitelj zahtijeva utvrđenje suvlasničkog dijela po osnovu sticanja u bračnoj zajednici sa prvotuženom, predstavlja suvlasništvo tuženih sa po 1/3 dijela, koje pravo su stekli nasljeđivanjem svog prednika, oca i supruga I. G.

Ovo znači da navedena imovina predstavlja posebnu imovinu prvotuzene, a temeljem odredbe člana 270. PZ.

Zahtjev za utvrđenje suvlasničkog dijela na predmetnom objektu i zemljištu tužitelj temelji na tvrdnji da je nakon rata u Bosni i Hercegovini, stambeni objekat bio devastiran, te da su on i prvotuzena dok su još bili u braku ulagali u renoviranje tog objekta sredstva stečena radom tokom trajanja bračne zajednice, te da je na taj način poboljšanjem postojećeg objekta stekao suvlasnički dio na tom objektu i odgovarajući dio na zemljištu ispod objekta i zemljištu neophodnom za redovnu upotrebu objekta.

Međutim, prema stanju utvrđenih činjenica proizlazi da je predmetni stambeni objekat postojao i prije zaključenja braka tužitelja i prvotuzene i da ga je izgradio prednik tuženih. Nije sporno da je tokom rata u BiH predmetni objekat bio u izvjesnoj mjeri oštećen, ali ne toliko da nije mogao služiti namjeni, što proizlazi iz samog iskaza tužitelja saslušanog u svojstvu stranke. Naime, prema tom iskazu još u toku 1999. godine, u predmetnom objektu su stanovala izbjegla lica, što u krajnjem znači da je objekat bio upotrebljiv za stanovanje i da za konačan popravak i privođenje namjeni objekta nisu bila neophodna znatna sredstva.

Ovakav zaključak proizlazi i iz nalaza vještaka građevinske struke mr. B.L., na koji stranke nisu imale konkretnih prigovora. Prema tom nalazu je prilikom renoviranja u potkrovlju kuće uložen iznos od 5.558,35 KM, a vrijednost demontirane opreme sa sprata kuće iznosi 2.150,00 KM (u koju opremu su prema izjavi tužitelja investirali on i prvotužena), što ukupno iznosi približno 7.800,00 KM, i što je neznatan iznos u odnosu na građevinsku vrijednost cjelokupne kuće, pogotovo ako se ima u vidu da bi po odredbi člana 272. stav 1. PZ tužitelju moglo pripasti ½ dijela tog iznosa.

Takođe se pokazala netačnom tvrdnja tužitelja iz tužbe koju je isticao tokom cijelog postupka da su on i prvotužena sami izgradili potkrovlje predmetne kuće, obzirom da se usporedbom fotografije kuće snimljene prije renoviranja i fotografije snimljene nakon završetka renoviranja pokazuje da je potkrovlje postojalo i prije izvođenja radova na kući.

Dakle, iz nalaza vještaka, usporedbe fotografija sačinjenih prije i poslije renoviranja i izjave samih stranaka, nedvojbeno proizlazi da je izvršena samo sanacija, odnosno renoviranje objekta kojim su stranke objekat učinile podobnim za stanovanje.

Odredbom člana 22. stav 1. ZOSPO koji je bio na snazi u vrijeme renoviranja kuće 2004. godine propisano je da lice koje od svog materijala, svojim radom izgradi novu stvar stiče pravo svojine na tu stvar.

U konkretnoj situaciji, jasno je da tužitelj i prvotužena u toku trajanja bračne zajednice nisu napravili novu stvar, te da su ulagali izvjesna sredstva u renoviranje i adaptaciju građevinskog objekta, na kom postoji pravo suvlasništva tuženih. Međutim, ta adaptacija nije bila takvog obima da bi se moglo smatrati da je nastao novi objekat (stvar), niti je prvobitni objekat prestao postojati ili mu je promijenjena namjena u tolikoj mjeri koja bi mogla prouzrokovati izmjenu stvarno – pravnih odnosa na objektu. Takvim zahvatima na bilo kojoj stvari, pa i građevinskom objektu tužitelj je stekao pravo na postavljanje obligaciono – pravnog zahtjeva, ali ne i stvarno – pravnog zahtjeva, kako je to učinio tužitelj i kako pravilno nalaze nižestepeni sudovi, kad su odbili njegov tužbeni zahtjev.

Ovakvu situaciju ne može izmijeniti ni tvrdnja tužitelja da iz pisma prvotužene njegovim roditeljima, koje je pročitano kao dokaz, proizlazi da je tužiteljica priznala činjenicu da su njih dvoje u sporni objekat uložili oko 35.000 EUR. Ovaj navod iz pisma ne može se smatrati priznatom činjenicom u smislu odredbe člana 125. stav 1. Zakona o parničnom postupku ("Službeni glasnik RS" br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 -u daljem tekstu: ZPP), kako to nastoji prikazati tužitelj, obzirom da ta činjenica nije priznata pred sudom u toku parnice. Osim toga, prvotužena je dovoljno u svom iskazu obrazložila razloge pisanja pisma roditeljima tužitelja sa takvim sadržajem, pa su po ocjeni ovog suda nižestepeni sudovi pravilno ocijenili navod prvotužene iz pisma u skladu sa odredbom člana 8. ZPP u kontekstu ostalih izvedenih dokaza – nalaza vještaka građevinske struke i drugih dokaza, izvedenih tokom postupka o visini izvršenih ulaganja.

Prema navedenom, pobijana presuda nema nedostataka na koje se ukazuje revizijom, niti onih na koje sud pazi po službenoj dužnosti, pa je o reviziji tužitelja odlučeno kao u izreci temeljem odredbe člana 248. ZPP.

O zahtjevu tuženih za naknadu troškova sastava revizije odlučeno je temeljem odredbe člana 387. stav 1. ZPP, budući da ovaj sud nalazi da ulaganje odgovora na reviziju nije bilo neophodno za uspjeh tuženih u ovom revizijskom postupku.

Predsjednik vijeća
Biljana Tomić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podraščić